

***LANDELIJK TOETSINGSKADER VOOR
DE REGIONALE SAMENWERKINGSAFSPRAKEN
TUSSEN BUREAU JEUGDZORG EN DE RAAD***

Utrecht, 1 april 2011

INHOUD

	pagina
I Inleiding	3
II Samenwerking stichting en Raad rond toegang tot de jeugdbescherming	
= kwaliteitseisen en verplicht te regelen onderwerpen	9
= bijlage met aandachtspunten	16
III Samenwerking stichting en Raad rond jeugdreclassering	
= kwaliteitseisen m.b.t. wijze van samenwerking bij toezicht door Raad op de uitvoering van jeugdreclassering en bij het gebruik van de wettelijke aanwijzingsbevoegdheid	19
= aandachtspunten	20
Bijlage	22

I INLEIDING

1) Aanleiding

Krachtens de Wet op de jeugdzorg wordt het Bureau Jeugdzorg (hierna: BJZ) de eerstelijns voorziening voor kennisgevingen van opgroei- en opvoedingsproblemen en meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling. Binnen BJZ fungeert met name het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (hierna: AMK) als meldpunt voor (vermoedens van) kindermishandeling. Vanaf 1994 is er in de jeugdzorg hard gewerkt om het principe van één toegang, zoals destijds uiteengezet in het regeringsstandpunt Regie in de jeugdzorg, invulling te geven. De inwerkingtreding van de wet betekent dan ook veeleer het formaliseren van een reeds in de praktijk gegroeide situatie waarin opgroei- en opvoedingsproblemen en (vermoedens van) kindermishandeling bij het BJZ - waaronder het AMK - worden gemeld.

De principiële keuze van destijds voor één centrale toegang brengt met zich mee, dat de Raad voor de Kinderbescherming (hierna: de Raad) niet langer rechtstreeks toegankelijk is voor uiteenlopende melders van ernstige opvoedingsproblemen en kindbedreigende verzorgingssituaties, maar in principe alleen nog via het BJZ. In crisissituaties is een uitzondering op dit beginsel toegelaten (wanneer vanwege de acute en ernstige bedreiging van de jeugdige onmiddellijk hulp of zorg moet worden geboden en die hulp of zorg niet op vrijwillige basis mogelijk is).

Het bij de Wet op de jeugdzorg behorende Besluit "*Kwaliteit en werkwijze Bureau Jeugdzorg en de samenwerking van het Bureau Jeugdzorg met de Raad voor de Kinderbescherming*" verplicht de stichting die een BJZ exploiteert en de Raad de wijze van samenwerking in een protocol vast te leggen. Artikel 37 van genoemd Besluit geeft een niet-limitatieve opsomming van onderwerpen die specifiek in het protocol moeten worden vastgelegd. De verplicht te regelen onderwerpen hebben goeddeels betrekking op de uitoefening van de toegangsfunctie door BJZ in relatie tot de door de Raad uit te voeren onderzoeken in beschermingszaken, waaronder de toetsende taak.

Behalve met de toegangsfunctie belast de Wet op de jeugdzorg BJZ tevens met de uitvoering van a) de maatregelen van kinderscherming en b) de taken van de jeugdreclassering en c) de gesloten jeugdzorg. De ingevolge artikel 37 van het Besluit verplicht te regelen onderwerpen hebben ten dele ook betrekking op de samenwerking tussen BJZ en Raad op het vlak van jeugdreclassering.

Blijkens de toelichting op artikel 37 van eerdergenoemd Besluit hecht de wetgever belang aan een protocol om een goede samenwerking te realiseren tussen BJZ en Raad. Daarbij wordt uitgegaan van een landelijk protocol, dat op provinciaal niveau nadere invulling krijgt.

2) Landelijk toetsingskader

Met onderhavig kader beogen de MO-groep, namens de stichtingen die een BJZ exploiteren, en de Raad voor de Kinderbescherming uitvoering te geven aan de opdracht van de wetgever, zoals die ligt besloten in de toelichting op artikel 37 van het Besluit kwaliteit en werkwijze. Partijen doen dat op een wijze die naar hun inzicht de beste garanties biedt om de samenwerking op regionaal niveau op het gewenste kwaliteitsniveau te brengen en te handhaven. Daartoe worden in onderhavig document landelijk uniforme (kwaliteits)eisen geformuleerd die *bepalend* zijn voor de wijze waarop BJZ en Raad aan de samenwerking op provinciaal (regionaal) niveau gestalte geven. Hierbij is ook nadrukkelijk rekening gehouden met de voorwaarden voor gestructureerde en effectieve samenwerking zoals die naar aanleiding van een calamiteit geformuleerd zijn door o.a. de Inspectie jeugdzorg.

Het uiteindelijke doel is gelegen in het bevorderen van een efficiënt en effectief functioneren van de jeugdbescherming respectievelijk jeugdreclassering in geheel Nederland door – waar BJZ en Raad achtereenvolgens en/of gelijktijdig met dezelfde cliënt bemoeienis hebben – te zorgen voor een heldere afbakening van verantwoordelijkheden, voor voldoende samenhang tussen de primaire processen en voor de nodige afstemming met name tijdens overdrachtsmomenten. Verbindend in de samenwerking tussen de stichting die een BJZ exploiteert (hierna:BJZ) en de Raad is het Verdrag inzake de rechten van het kind. Beide partijen zullen zich in hun onderlinge samenwerking steeds inspannen om de fundamentele rechten van kinderen op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en uitgroei naar zelfstandigheid te waarborgen.

3) Strekking van het landelijk toetsingskader

Onderhavig kader bevat een set kwaliteitseisen waaraan de samenwerking tussen BJZ en Raad op provinciaal (regionaal) niveau moet voldoen. Dit betekent, dat de in een protocol vastgelegde regionale samenwerkingsafspraken in ieder geval binnen het landelijk kader moeten passen. Behalve kwaliteitseisen bevat het landelijk kader ook voorschriften met betrekking tot nader te regelen onderwerpen in de provinciale (regionale) samenwerkingsprotocollen.

De invoering van de Wet op de jeugdzorg en de nieuwe werkwijze in de keten cq de implementatie van de casusoverleggen, nopen tot het herijken van bestaande samenwerkingsafspraken tussen Raad en BJZ (inclusief AMK) zoals vastgelegd in het landelijk toetsingskader.

Het is dan ook de bedoeling, dat BJZ en de Raad aan de hand van het landelijk toetsingskader op provinciaal (regionaal) niveau nagaan:

- a) hoe hun bestaande samenwerkingsafspraken zich verhouden tot de gestelde kwaliteitseisen en
- b) of er eventueel leemtes zitten in hun samenwerkingsafspraken.

Zo nodig volgt aanpassing van het provinciale (regionale) protocol aan de landelijke standaard.

Waar eventueel nog geen provinciaal (regionaal) protocol bestaat, dient het landelijk toetsingskader als richtsnoer bij de totstandkoming van een dergelijk protocol.

Bij wijze van handreiking bevat het landelijk toetsingskader ook nog een aantal "aandachtspunten". Deze hebben de status van aanbeveling.

Het landelijk toetsingskader stelt géén eisen aan de vormgeving van de provinciale (regionale) protocollen.

Het landelijk toetsingskader is ontwikkeld in nauwe samenwerking met de medewerkers van de betrokken organisaties. Er is daarbij gebruik gemaakt van voorbeelden uit de praktijk (zoals in gebruik zijnde overdrachtsformulieren en regionale protocollen).

Het toetsingskader mag daarom worden geacht aan te sluiten bij algemeen aanvaarde noties omtrent aan de - specifieke - samenwerkingsrelatie tussen BJZ en Raad te stellen eisen.

Het is van belang onderhavig kader en de daarvan afgeleide regionale samenwerkingsafspraken jaarlijks op zijn validiteit te toetsen en de inhoud zo nodig bij te stellen. Het cyclisch proces dat hierdoor in gang wordt gezet, moet ertoe bijdragen dat het landelijk toetsingskader voldoende aansluiting houdt bij de uitvoeringspraktijk. Alleen zo zal het ook op de langere termijn als maatstaf kunnen dienen voor de invulling van de samenwerkingsrelatie tussen BJZ en Raad. Het verdient in dit verband ook aanbeveling om de regionale protocollen regelmatig te evalueren.

4) Verhouding tot de bestaande landelijke protocollen

Destijds zijn in nauwe samenwerking tussen de Raad en de toenmalige Vedio drie protocollen tot stand gekomen: het afstemmingsprotocol ondertoezichtstelling, een afstemmingsprotocol voorlopige voogdij en een afstemmingsprotocol jeugdreclassering. Daarnaast zijn er nog enkele landelijke protocollen die betrekking hebben op een specifiek onderwerp.

5) Verhouding tot referentiewerkmodel respectievelijk het Kwaliteitskader en daarvan afgeleide protocollen¹

Voor de werkwijze van de Bureaus Jeugdzorg is het zogeheten referentiewerkmodel maatgevend. De Raad voor de Kinderbescherming is bij de uitvoering van zijn taken gebonden aan het Kwaliteitskader en daarvan afgeleide protocollen.

Het landelijk toetsingskader richt zich met name op de *samenwerking tussen* beide organisaties; het treedt daarmee níét in het referentiewerkmodel respectievelijk het Kwaliteitskader.

2. Korte karakteristiek rol en positie 'stichting' (BJZ)

¹ tweede bijstelling van het landelijk toetsingskader in 2010

BJZ vormt de centrale toegang tot de jeugdzorg en verzorgt als enige – onafhankelijke – instelling de indicatie hiervoor. BJZ is toegankelijk voor iedereen die problemen ondervindt met betrekking tot het sociaal, psychisch en/of maatschappelijk functioneren van jeugdigen en hun opvoeding.

BJZ is er niet alleen voor ouders en jeugdigen die zélf om hulp vragen, maar ook voor meldingen van derden inzake (vermoedens van) kindermishandeling en andere bedreigende opvoedingssituaties (= eerstelijns voorziening voor kennisgevingen van opgroei- en opvoedingsproblemen en meldingen van (vermoedens van) kindermishandeling).

In de Wet op de jeugdzorg is het fungeren als advies- en meldpunt kindermishandeling een taak voor het BJZ. Door het AMK in het BJZ te integreren is een directe aansluiting mogelijk met eventueel benodigde jeugdzorg waarvoor het bureau moet indiceren. Naar aanleiding van een melding kan het AMK contact opnemen met het betreffende gezin. Als het AMK tot de conclusie komt dat er hulp nodig is, kunnen de onderzoeksresultaten gebruikt worden bij de indicatiestelling. Het AMK mag niet zelf een onderzoek starten naar de noodzaak van een kinderschermingsmaatregel; daartoe moet het de Raad voor de Kinderbescherming inschakelen.

(Gezins) voogdij en jeugdreclassering maken ook onderdeel uit van het BJZ, omdat de uitvoering van kinderschermingsmaatregelen en van jeugdreclassering door de Wet op de jeugdzorg aan het BJZ wordt opgedragen.

Toegang

Een belangrijke taak van het BJZ is vast te stellen op welke zorg een cliënt is aangewezen. De beoordeling van de vraag van een cliënt is in de Wet op de jeugdzorg gesplitst van het zorgaanbod om een onafhankelijke indicatiestelling te garanderen.

In overleg met ouders en jeugdige zal screening en diagnostiek leiden tot een oordeel over de aard van de problemen en het daarbij behorende hulpaanbod. Dit wordt vastgelegd in een indicatiebesluit. BJZ begeleidt de jeugdige en/of ouders om hetgeen in het indicatiebesluit is neergelegd te realiseren. Het BJZ bevordert voorts dat een hulpverleningsplan tot stand komt. Ingeval van hulp van verscheidene zorgaanbieders bevordert het BJZ de totstandkoming van een samenhangend hulpverleningsplan. BJZ volgt de geboden jeugdzorg en is betrokken bij de evaluatie van de zorg.

BJZ vormt ook de toegang tot de Raad voor de Kinderbescherming indien sprake is van opgroei- en opvoedingsproblemen, inclusief kindermishandeling. Rechtstreekse toegang tot de Raad blijft alleen mogelijk in crisissituaties.

Het BJZ is wettelijk verplicht een verzoek tot raadsonderzoek in te dienen als de ontwikkeling van een kind vermoedelijk wordt bedreigd en de ouders/verzorgers geen verandering(en) in de opvoedingssituatie kunnen en/of willen bewerkstelligen en hulpverlening in een vrijwillig kader ontoereikend is. Hetzelfde verzoek kan door BJZ worden gedaan indien het formele gezag over kinderen niet wordt ingevuld.

Voordat de Raad een zaak in onderzoek neemt, zal in de meeste gevallen al door BJZ zijn nagegaan of zorgverlening in vrijwillig kader mogelijk was (Memorie van Toelichting, paragraaf 3.5).

Jeugdreclassering

BJZ/jeugdreclassering begeleidt jeugdigen tussen 12 en 18 jaar die met de politie in aanraking zijn gekomen en een proces-verbaal hebben gekregen. De jeugdreclassering verricht haar werkzaamheden op verzoek van de Raad, de Officier van Justitie, de rechter of de directeur van de Justitiële Jeugdinrichting. Voor elke jeugdige wordt een op maat gesneden begeleidingsplan gemaakt met als belangrijkste doel te voorkomen dat de jeugdige opnieuw strafbare feiten pleegt. Centrale taak van de jeugdreclassering is het helpen vinden van een realistisch toekomstperspectief en het ontwikkelen van de competenties die hiervoor nodig zijn.

Jeugdreclasseringbegeleiding vindt plaats in een strafrechtelijke kader en kan in diverse fasen van de strafvervolgning of –tenuitvoerlegging toegepast worden. Momenteel bestaan er 10 verschillende “modaliteiten” die in twee categorieën uiteen vallen:

- 1) gedwongen hulpverlening in de vorm van een maatregel Hulp & Steun
- 2) begeleiding op vrijwillige basis op verzoek van de Raad of directeur van een justitiële jeugdinrichting

Onder de eerste categorie vallen de volgende modaliteiten.

Hulp & Steun

- in kader van schorsing van de voorlopige hechtenis, maximaal 6 maanden;
- in het kader van een voorwaardelijk sepot of in het kader van voorwaarden bij een transactie, voor de maximale duur van de proeftijd;
- in het kader van 'aanhouden' van de strafzitting, maximaal 6 maanden;
- bij een voorwaardelijke veroordeling, voor de maximale duur van de proeftijd (2 jaar).
- bij Individuele Trajectbegeleiding voor harde kern-jongeren (voor de duur van 6 maanden) en Individuele Trajectbegeleiding voor CRIEM-jongeren (voor de duur van 3 maanden).

Onder de tweede categorie vallen Toezicht & Begeleiding:

- in het kader van een voorwaardelijke invrijheidstelling, vanaf maximaal 2 maanden voor de aanvang van de voorwaardelijke Invrijheidsstelling;
- tot aan de strafzitting, maximaal 6 maanden;
- tijdens en na taakstraf, maximaal 6 maanden (gaan in na voltooiing van de taakstraf);
- na detentie van 6 maanden of meer; deze vangt maximaal 3 tot 6 maanden aan voor beoogd ontslag en loopt door tot maximaal 6 maanden na vertrek, mits de jeugdige nog geen 18 jaar is; mogelijkheid tot verlenging
- gedurende en na kortdurende detentie mits de jeugdige nog geen 18 jaar is bij vertrek uit de justitiële jeugdinrichting; tot maximaal 6 maanden na ontslag, met mogelijkheid tot verlenging
- in kader van voorwaardelijke beëindiging van PIJ-maatregel vanaf 2 maanden voor aanvang van de voorwaardelijke beëindiging
- na een PIJ-maatregel mits de jeugdige nog geen 18 jaar is bij vertrek uit de justitiële jeugdinrichting; tot maximaal 6 maanden na ontslag, met mogelijkheid tot verlenging

3. Korte karakteristiek rol en positie Raad voor de Kinderbescherming

De Raad heeft wettelijke taken op civielrechtelijk en strafrechtelijk terrein.

Civielrechtelijke taak

De Raad onderzoekt, op basis van zijn wettelijke opdracht, voor jeugdigen bedreigende verzorgings- en opvoedingssituaties. De Raad is gelegitimeerd om onderzoek te doen als er sprake is van een (vermoedelijke) schending van het fundamentele recht van een jeugdige op een gezonde en evenwichtige ontwikkeling en uitgroei naar zelfstandigheid en vrijwillige hulpverlening niet mogelijk of toereikend lijkt om de dreigende schending van dat recht te keren. De Raad kan ook onderzoek doen als betrokkenen daar niet zelf om hebben gevraagd of dat zelf niet wensen.

De Raad start een onderzoek – behoudens in crisissituaties – alleen op verzoek van BJZ.

In het Casusoverleg Bescherming worden de verzoeken tot onderzoek besproken. De Raad toetst het verzoek van BJZ om een onderzoek in te stellen op basis van de geprotocolleerde afspraken: de Raad beoordeelt of de door BJZ aangedragen informatie voldoende (helder) is om te kunnen besluiten tot het instellen van een onderzoek. Als tijdens de bespreking in het Casusoverleg blijkt dat er nog informatie beschikbaar is, die niet is opgenomen in het Verzoek tot Onderzoek formulier, dan worden er afspraken gemaakt over wie nog welke informatie aanlevert en wanneer (parallel werken). In alle gevallen dient de melding aan de minimale criteria te voldoen. De Raad start het onderzoek alleen als a) concreet wordt aangegeven waaruit de vermoedelijke bedreigde ontwikkeling van de jeugdige bestaat én b) met feiten wordt onderbouwd waarom hulpverlening op vrijwillige basis niet (meer) mogelijk is of naar verwachting ontoereikend zal zijn.

Daarnaast spreken partijen in het Casusoverleg af op welke wijze de hulpverlening of begeleiding aan het gezin en de borging van de veiligheid van het kind gedurende het onderzoek wordt geregeld.

In crisissituaties kan de Raad - bij wijze van uitzondering - zonder tussenkomst van BJZ een onderzoek starten. *Crisissituaties* betreffen meldingen van opvoedingsproblemen waarbij

- a) sprake is van een acute en ernstige bedreiging van de jeugdige en
- b) aan de jeugdige onmiddellijk hulp of zorg moet worden geboden en c) ouders of gezagsdragers niet willen of kunnen meewerken aan hulp op vrijwillige basis.

Daarnaast blijft het mogelijk dat de Raad “*ambtshalve*” tot een onderzoek besluit. Dat kan gebeuren als tijdens een ander soort raadsonderzoek (bijvoorbeeld inzake scheiding en omgang of naar aanleiding van een door een jeugdige gepleegd strafbaar feit) de Raad zodanige opvoedingsproblematiek vermoedt, dat een kinderschermingsmaatregel overwogen moet worden.

Als de Raad een *schriftelijke* melding ontvangt van een ander dan BJZ is de Raad wettelijk verplicht om die melding onverwijld door te zenden aan BJZ, onder gelijktijdige mededeling daarvan aan de melder. Deze verplichting geldt niet als de melding betrekking heeft op een crisissituatie; in dat geval is de Raad immers gelegitimeerd om een melding rechtstreeks in onderzoek te nemen.

Door middel van een multidisciplinair onderzoek tracht de Raad vast te stellen of de ontwikkeling van de jeugdige wordt verstoord of bedreigd door toedoen of nalaten van ouders of gezagsdragers. De Raad voor de Kinderbescherming zal het onderzoek in principe in 6 weken na ontvangst van het verzoek van BJZ afronden.

Het onderzoek mondt uit in een conclusie en besluit met betrekking tot de vraag hoe de (opvoedings-)problemen ten aanzien van de minderjarige aangepakt moeten worden teneinde de bedreiging te voorkomen en waarom de rechter zo nodig om een kinderschermingsmaatregel wordt verzocht.

Wanneer tijdens het onderzoek blijkt, dat ouders en jeugdige toch in staat en bereid zijn om hulp op vrijwillige basis te aanvaarden en er aanwijsbare redenen zijn dat deze vorm van hulpverlening kans van slagen heeft, dan krijgt deze vrijwillige hulpverlening voorrang.

Strafrechtelijke taak

De Raad heeft verschillende taken in het kader van het jeugdstrafrecht. Bij de uitoefening van zijn taken is de Raad – in samenwerking met zijn ketenpartners – gericht op het bevorderen van een positieve gedragsverandering bij de jeugdige wetsovertreder. Het doel is gelegen in het voorkomen, mitigeren dan wel beëindigen van criminele carrières van jeugdigen.

Ten eerste doet de Raad onderzoek naar de situatie van jeugdigen van twaalf jaar tot achttien jaar die wegens het plegen van een strafbaar feit met de politie in aanraking zijn gekomen.

Naar aanleiding van een opgemaakt proces verbaal² kan de Raad een kortdurend onderzoek instellen, het zgn. basisonderzoek. Besluitvorming hieromtrent vindt veelal plaats aan de hand van de uitkomst van het Justitieel Casusoverleg. Dit overleg, waaraan in ieder geval het Openbaar Ministerie, de politie en de Raad deelnemen, is in het leven geroepen ter verkorting van de doorlooptijden en om een doelmatige afdoening van jeugdstrafzaken te bevorderen.

Tijdens het basisonderzoek verzamelt de Raad op gestandaardiseerde wijze informatie over de jeugdige en diens omstandigheden. Daarbij beziet de Raad of het delictgedrag mogelijk een signaal is van onderliggende problematiek. Het onderzoek mondt uit in voorlichting aan de officier van justitie, de kinderrechter en/of rechter commissaris. De Raad kan hieraan een advies verbinden over de strafrechtelijke afdoening. Het advies - ten behoeve van de beslissing van de justitiële autoriteiten - is vooral gebaseerd op pedagogische overwegingen.

Levert het basisonderzoek aanwijzingen op voor het bestaan van onderliggende problematiek dan kan de Raad aansturen op een vervolgonderzoek (dat is een diepergaand onderzoek door de Raad, gericht op het strafadvies) of bijvoorbeeld adviseren tot een forensisch diagnostisch onderzoek van de jeugdige. De Raad kan (daarnaast) ook de jeugdreclassering vragen om de jeugdige tot aan de strafzitting te begeleiden (‘Toezicht & Begeleiding’). Zonodig neemt de Raad het initiatief tot een onderzoek met het oog op de vraag of een kinderschermingsmaatregel noodzakelijk is.

Een jeugdige die beneden de leeftijd van 12 jaar een strafbaar feit pleegt kan daarvoor niet strafrechtelijk worden vervolgd. Uit preventief oogpunt wordt aan misdrijven gepleegd door 12-minners echter wel aandacht besteed. Bij lichte vergrijpen kan een zogeheten STOP-reactie volgen of kan de politie naar BJZ verwijzen (bij vermoeden van ernstige achterliggende problematiek).

Bij ernstige misdrijven (te zwaar voor STOP) en bij recidive vindt melding aan het JCO plaats.

² Ingeval van schoolverzuim kan de melding proces verbaal afkomstig zijn van een leerplichtambtenaar. Basisonderzoek kan ook plaatsvinden bij wijze van vroeghulp naar aanleiding van een melding in verzekeringstelling.

Indien vanuit de politie reeds verwijzing naar BJZ heeft plaatsgevonden kan in het JCO worden volstaan met registratie. De beschikbare informatie kan evenwel aanleiding geven tot overleg tussen Raad en BJZ of wellicht alsnog een Raadsonderzoek aangewezen is.

In de overige gevallen wordt in het JCO bekeken welke reactie moet volgen. Dit kan zijn: verwijzing naar BJZ (met melding aan de Raad als hulpaanbod van BJZ wordt geweigerd) of onderzoek door de Raad.

Ten tweede laat de Raad op verzoek van de officier van Justitie of de kinderrechter een opgelegde taakstraf uitvoeren. De Raad zorgt ervoor dat een geschikte werk- en/of leerstraf voor de betrokken jeugdige wordt gevonden en dat de jeugdige die taakstraf ook daadwerkelijk uitvoert. De Raad kan de jeugdreclassering inschakelen voor Toezicht & Begeleiding.

Ten slotte is de Raad belast met de casusregie. Deze heeft ten doel de samenhang in de jeugdstrafrechtketen te bevorderen, zodat vroegtijdig, snel en consequent kan worden opgetreden tegen een jeugdige wetsovertreder.

De toezichthoudende taak van de Raad ten aanzien van de jeugdreclassering inclusief de aanwijzingsbevoegdheid op basis van het nieuwe artikel 77hh Wetboek van Strafrecht rekent de Raad tot het werkproces casusregie.

4. Leeswijzer

Hoofdstuk II heeft betrekking op de samenwerking tussen BJZ en de Raad op civielrechtelijk terrein. Het bestrijkt evenwel (nog) niet alle facetten van deze samenwerking, maar is in de eerste plaats gericht op samenwerkingsaspecten die verband houden met de uitoefening van de toegangsfunctie door BJZ voor de 'beschermingszaken' van de Raad.

Daarnaast zijn enkele eisen toegevoegd die betrekking hebben op de samenwerking tussen de Raad en BJZ in haar rol van uitvoerder van de (voorlopige) ondertoezichtstelling (onderdeel E), de toetsende taak (onderdeel G) en de gesloten jeugdzorg (onderdeel H). De eisen voor de (voorlopige) ondertoezichtstelling zijn ontleend aan het bestaande afstemmingsprotocol inzake de ondertoezichtstelling (1995).

Hoofdstuk III heeft betrekking op de samenwerking op strafrechtelijk terrein, maar alleen voor wat betreft de toezichthoudende taak van de Raad en de aanwijzingsbevoegdheid ten aanzien van de jeugdreclassering. Zie voor overige samenwerkingsaspecten rond de uitvoering van jeugdreclassering het Afstemmingsprotocol jeugdreclassering (1997) en het Landelijk convenant nazorg (2000).

De hoofdstukken zijn gelijkvormig van opbouw: per onderdeel worden eerst de kwaliteitseisen geformuleerd, d.w.z. de eisen waaraan de samenwerking tussen BJZ en Raad moet voldoen. Tevens wordt een opsomming gegeven van de onderwerpen waarover partijen op regionaal niveau geacht worden nadere samenwerkingsafspraken met elkaar te maken. Deze dienen schriftelijk te worden vastgelegd in een regionaal protocol.

Daarna volgen in de bijlage de 'aandachtspunten'. Deze hebben een andere status, namelijk die van aanbeveling. Bovendien bevatten sommige aandachtspunten een nadere toelichting op de eisen.

De aandachtspunten zijn op dezelfde wijze gerubriceerd als de kwaliteitseisen en aanwijzingen met betrekking tot de regionaal te regelen onderwerpen.

Nota bene

Wellicht ten overvloede zij er nog eens op gewezen, dat het landelijk toetsingskader níét het werkproces of de cliëntroute beschrijft. De verschillende onderwerpen staan dan ook niet in een chronologische volgorde vermeld.

5. Begrippen

Overeenkomstig artikel 1 van de Wet op de Jeugdzorg wordt onder "*cliënt*" verstaan: een jeugdige, zijn ouders of stiefouder of anderen die de jeugdige als behorend tot hun gezin verzorgen en opvoeden.

Onder “*crisisituatie*” wordt verstaan: opvoedingsproblemen waarbij

- a) sprake is van een acute en ernstige bedreiging van de jeugdige en
- b) aan de jeugdige onmiddellijk hulp of zorg moet worden geboden en
- c) ouders of gezagsdragers niet willen of kunnen meewerken aan hulp op vrijwillige basis.

Onder “*spoorbesluit bescherming*” wordt verstaan: de datum van het interdisciplinair overleg bij Bureau Jeugdzorg, waarop vastgesteld wordt dat een zaak beschermwaardig is en doorverwezen wordt naar het casusoverleg bescherming.

“*Parallel werken*” is het gelijk laten lopen van processen en kan alleen op voorwaarde dat de melding aan de minimale criteria (zie A 1.3.) voldoet. “*Parallel werken*” is óók “gelijk op” werken met als doel waarborgen van de veiligheid van het kind en indien mogelijk opstarten of voortzetten van de benodigde hulp.

II SAMENWERKING BJZ – RAAD rond TOEGANG TOT DE JEUGDBESCHERMING

Kwaliteitseisen en verplicht te regelen onderwerpen m.b.t. de samenwerking

A. VERZOEKEN VAN BJZ AAN DE RAAD OM EEN ONDERZOEK IN TE STELLEN
--

1. Eisen ten aanzien van het verzoek van BJZ aan de Raad in een reguliere situatie

1.1. Een verzoek van BJZ aan de Raad voor de Kinderbescherming om een onderzoek in te stellen wordt altijd *schriftelijk* gedaan en ingebracht in het CasusOverlegBescherming (hierna: COB).

1.2. Bij het verzoek om een onderzoek in te stellen voorziet BJZ de Raad voor de Kinderbescherming op gestandaardiseerde wijze van de benodigde informatie. Om tot een onderzoek te kunnen besluiten moet de Raad over gegevens beschikken zoals opgenomen in bijlage 1. format VerzoekTotOnderzoek (VTO). Het formulier bewaakt de kwaliteit van de melding, met name de ondergrens.

1.3. In ieder geval moet uit feiten en omstandigheden concreet blijken:

- a) waaruit de vermoedelijke bedreiging van de ontwikkeling van de jeugdige bestaat, en welke veiligheidsrisico's dit met zich meebrengt,
- b) welke factoren deze bedreiging veroorzaken en in stand houden,
- c) welke hulpverlening hiervoor volgens BJZ aangewezen is en
- d) waarom deze hulpverlening niet op vrijwillige basis mogelijk is of ontoereikend om die bedreiging af te wenden.

1.4. Indien BJZ een (on)geboren kind van ouders met een reeds onder toezicht gesteld kind ter bespreking in het COB brengt, dan neemt de Raad voor de Kinderbescherming deze zaken altijd in onderzoek.

2. Eisen ten aanzien van het bespreken van consultatievragen in het Casusoverleg

2.1 In het COB wordt terughoudend omgegaan met consultatie. Consultvragen worden onder strikte voorwaarden besproken in het COB, te weten:

- a) ouders zijn geïnformeerd over het feit dat de zaak wordt besproken in het COB, behalve dan als de veiligheid van het kind gevaar loopt..
- b) het besluit tot consult wordt door BJZ altijd in het interdisciplinair overleg genomen (besluit Consultatie). Binnen BJZ zijn consulten getoetst op inhoud en kwaliteit.
- c) er is expliciet een consultvraag geformuleerd.
- d) de verantwoordelijkheid blijft bij BJZ.
- e) het besluit ‘consultatie’ wordt in COBOS geregistreerd.

3. Eisen ten aanzien van een verzoek van BJJ aan de Raad in een crisissituatie

- 3.1. Indien het COB niet kan worden afgewacht vanwege de acute en ernstig bedreigende situatie voor de jeugdige, wendt BJJ zich direct tot de Raad.
- 3.2. Bij het verzoek om een onderzoek in te stellen voorziet BJJ de Raad voor de Kinderbescherming op gestandaardiseerde wijze van de benodigde informatie. Om tot een onderzoek te kunnen besluiten moet de Raad over gegevens beschikken zoals opgenomen in bijlage 1. format VerzoekTotOnderzoek.
- 3.3. In ieder geval moet uit feiten en omstandigheden concreet blijken:
 - a) waaruit de vermoedelijke acute en ernstig bedreigende situatie voor de jeugdige bestaat waarvoor onmiddellijk hulp of zorg moet worden geboden; en (voor zo ver mogelijk) welke factoren deze bedreiging veroorzaken en in stand houden
 - b) welke hulpverlening hiervoor volgens BJJ aangewezen is en
 - c) waarom deze hulp of zorg niet op vrijwillige basis mogelijk is of ontoereikend om die bedreiging af te wenden.

4. Nadere regeling van de samenwerking tussen BJJ en de Raad in een crisissituatie

BJJ en de Raad maken per regio nadere afspraken over de te volgen procedure ingeval het verzoek om een onderzoek in te stellen een acute en ernstig bedreigende situatie voor een jeugdige betreft, waarin mogelijk een voorlopige maatregel noodzakelijk is (voorlopige ondertoezichtstelling of voorlopige voogdij).

Over crisiszaken en/of VOTS-verzoeken die rechtstreeks worden gemeld bij de Raad, doet de Raad achteraf melding in het COB. De Raad meldt BJJ in het COB dat er een onderzoek is gestart.

5. Eisen ten aanzien van de wijze waarop de cliënt wordt geïnformeerd

- 5.1. BJJ is verantwoordelijk voor het informeren van cliënten over het genomen spoorbesluit bescherming om een raadsonderzoek te vragen.
- 5.2. BJJ is, als het van oordeel is dat de Raad om een onderzoek moet worden gevraagd, verantwoordelijk voor het persoonlijk (mondeling) informeren van de cliënten voordat informatie over de cliënt in COBOS is ingevoerd of op andere wijze aan de Raad is verstrekt. Dus ook voordat het verzoek in het COB wordt besproken.
Wettelijk vertegenwoordigers en jeugdigen vanaf 12 jaar ontvangen van BJJ een kopie van het verzoek aan de Raad om een onderzoek in te stellen.
- 5.3. Binnen één week na het nemen van het spoorbesluit heeft BJJ de cliënt persoonlijk op de hoogte gesteld van het spoorbesluit en de te volgen procedure. Een 'face to face' contact heeft de voorkeur. Als dat niet lukt, een telefonisch contact en als dat niet mogelijk is een schriftelijk contact.
- 5.4. Indien het informeren van cliënten kennelijk een bedreiging vormt voor de jeugdige, ziet BJJ hiervan af. Deze beslissing wordt in het verzoek aan de Raad om een onderzoek in te stellen beargumenteerd.
- 5.5. Bureau Jeugdzorg informeert ouders, minderjarigen, belanghebbenden en bij uithuisplaatsing, zorgaanbieders en/of pleegouders over de toetsende taak van de Raad.

B. MEDEDELINGEN VAN DE RAAD AAN BJZ

1 Eisen ten aanzien van de (wettelijk) verplichte mededelingen van de Raad aan BJZ

- 1.1 Wanneer de Raad voor de Kinderbescherming – bij wijze van uitzondering – zonder tussenkomst van BJZ besluit tot het in onderzoek nemen van een voor een jeugdige bedreigende verzorgings- en opvoedingssituatie, meldt de Raad dit onverwijld per standaardbrief aan BJZ..
- 1.2. Indien de Raad bij ontvangst van de melding moet afwijken van de genormeerde doorlooptijden, treedt hij in overleg met BJZ om nadere afspraken te maken over de wijze waarop de urgentiebepaling en de risico-inschatting worden geactualiseerd, hoe vaak en door wie.
- 1.3. Na afloop van het onderzoek deelt de Raad zijn eindbesluit in principe per standaardbrief aan BJZ mede. Op dit uitgangspunt kan slechts een uitzondering worden gemaakt op basis van een nadere afspraak hieromtrent tussen Raad en BJZ.

2. Eisen ten aanzien van de wijze waarop BJZ en de Raad met elkaar samenwerken bij verschil van mening

Mocht er ondanks overleg over het verzoek om onderzoek een patstelling ontstaan en/of er een verschil van inzicht blijven bestaan over de vermoedelijke bedreiging van de ontwikkeling van een minderjarige, dan kiest de Raad voor zekerheid voor het kind en stelt een onderzoek in .

C. SAMENWERKING IN COB EN TIJDENS HET RAADSONDERZOEK

Nadere regeling van de samenwerking tussen BJZ en de Raad na een besluit van de Raad tot het instellen van een onderzoek

1. BJZ en de Raad voor de Kinderbescherming maken per provincie (regio) nadere afspraken over:
De wijze van samenwerken gedurende het raadsonderzoek, waaronder begrepen de periode na afsluiting van het raadsonderzoek, hangende de uitspraak van de rechter op het verzoek van de Raad om een kinderschermingsmaatregel op te leggen.
2. BJZ en de Raad maken in het COB in ieder geval met elkaar nadere afspraken over:
 - a) wie welke informatie aanlevert en op welke termijn (overeenkomstig dit kader en de doorlooptijden).
 - b) de planning van het verdere proces, dat er toe leidt dat de jeugdige, indien nodig, zo spoedig mogelijk wordt beschermd.
 - c) de wijze waarop BJZ invulling zowel geeft aan haar verantwoordelijkheid voor hulpverlening aan of begeleiding van cliënten gedurende het raadsonderzoek als de wijze waarop de veiligheid van het kind wordt geborgd. De Raad richt zich op grond van zijn wettelijke taak uitsluitend op het doen van onderzoek en het zo nodig initiëren van een maatregel van kinderscherming;
 - d) de wijze waarop de nodige afstemming plaatsvindt tussen de raadsonderzoeker en degene die namens BJZ als contactpersoon fungeert;
 - e) welke functionaris bij de Raad als contactpersoon optreedt in de periode voorafgaand aan de feitelijke start van het raadsonderzoek alsmede in de periode na afsluiting van het raadsonderzoek, hangende de uitspraak van de rechter;
 - f) de wijze waarop de Raad op de hoogte wordt gehouden van eventuele stagnaties in het hulpverleningstraject, die kunnen leiden tot een acute en ernstig bedreigende situatie voor de betrokken jeugdige; in zo'n situatie kan de Raad de rechter om een voorlopige ondertoezichtstelling vragen;

- g) de wijze waarop BJZ en Raad – met inachtneming van eigen interne procedures – in publiciteitsgevoelige casuïstiek met elkaar afstemming zoeken ter zake van het omgaan met de media .
- 3.1. Voor (voortzetting van de) hulpverlening of begeleiding is de medewerking van cliënten vereist. Zij worden daarom door BJZ betrokken in de afspraken die BJZ en Raad hierover met elkaar maken.
- 3.2. Indien cliënten niet bereid zijn begeleiding van BJZ te accepteren tijdens het onderzoek, kan dat voor de Raad een overweging vormen om een VOTS te vragen, afhankelijk van de mate van bedreiging voor het kind.
- 3.3. Als onveiligheid door een hulpverlener van BJZ of door een raadsonderzoeker wordt signaleerd, moet dit leiden tot onmiddellijke actie, namelijk acuut overleg tussen BJZ en Raad. Nadere afspraken ontslaan partijen nooit van de verantwoordelijkheid om, indien nodig, zelf actie te ondernemen.

D. (VOORTZETTING) HULPVERLENING OP VRIJWILLIGE BASIS NA RAADSONDERZOEK
--

1. *Eisen ten aanzien van de samenwerking tussen BJZ en Raad indien het raadsonderzoek niét leidt tot een verzoek aan de rechter om een kinderschermingsmaatregel op te leggen*

- 1.1 De Raad kan afzien van het vragen van een maatregel van kinderscherming. Als de ouders alsnog bereid worden gevonden tot het accepteren van hulpverlening op vrijwillige basis en die hulp door de Raad toereikend wordt geacht om de vastgestelde bedreiging van de jeugdige af te wenden, stuurt de Raad na afloop van het onderzoek, met medeweten van de cliënten, een rapport aan BJZ toe. Het rapport bevat alle informatie die relevant is voor (voortzetting van) de hulpverlening in een vrijwillig kader.
- 1.2. De Raad vermeldt in het rapport in ieder geval de hulpvraag en de beoogde begeleidingsvorm. Verder zorgt de Raad ervoor dat in het rapport duidelijk wordt gemotiveerd waarom cliënten nu wel hulp op vrijwillige basis accepteren en/of waarom die hulp nu wel toereikend wordt geacht om de vastgestelde bedreiging van de jeugdige af te wenden.
- 1.3. Wanneer tijdens het hulpverleningstraject blijkt, dat de hulp stagneert en/of niet het beoogde resultaat oplevert doet BJZ via het casusoverleg (opnieuw) een verzoek aan de Raad om een onderzoek in te stellen. In dat geval bevat het verzoek in ieder geval een beschrijving van de laatste ontwikkelingen in het hulpverleningstraject en de redenen waarom dat traject stagneert en/of niet het beoogde resultaat oplevert.

2. *Nadere regeling van de samenwerking tussen BJZ en Raad indien het raadsonderzoek niét leidt tot een verzoek aan de rechter om een kinderschermingsmaatregel op te leggen*

- 2.1. BJZ en de Raad maken per provincie (regio) nadere afspraken over de te volgen procedure in gevallen waarin de Raad afziet van het vragen van een maatregel van kinderscherming op grond van het feit, dat hulpverlening op vrijwillige basis alsnog mogelijk en toereikend wordt geacht om de door de Raad vastgestelde bedreiging van de jeugdige af te wenden.
- 2.2. Voor de situatie waarin de Raad cliënten terugverwijst naar BJZ, maken BJZ en Raad in ieder geval met elkaar nadere afspraken over:
 - a) het verloop van de besluitvorming rond de overdracht
 - b) de wijze waarop cliënten hierbij worden betrokken

E. RAAD VERZOEKT (NA ONDERZOEK) OM KINDERBESCHERMINGSMAATREGEL
--

1. *Eisen ten aanzien van de samenwerking tussen BJZ en Raad indien de Raad de rechter verzoekt om een (voorlopige) ondertoezichtstelling uit te spreken*

- 1.1. Als de Raad de rechter vraagt om een ondertoezichtstelling uit te spreken worden de stukken voor de rechtbank gelijktijdig in afschrift aan BJZ verzonden.
Dit geldt ook als de Raad om een voorlopige ondertoezichtstelling vraagt. In dat geval gaat echter aan de verzending een mededeling vooraf.
- 1.2. De Raad stelt BJZ schriftelijk in kennis van de uitspraak van de rechter.
Vanwege de spoedeisendheid gaat aan deze kennisgeving in het geval van een voorlopige ondertoezichtstelling een mededeling vooraf.
- 1.3. Wanneer de Raad de rechter om een voorlopige ondertoezichtstelling vraagt met een machtiging tot uithuisplaatsing, heeft de Raad - vanwege het spoedeisend karakter - bij zijn verzoek niet een tot uithuisplaatsing strekkend indicatiebesluit van BJZ over te leggen.
Nadat de rechter de voorlopige ondertoezichtstelling heeft uitgesproken, draagt BJZ zorg voor de totstandkoming van een – ter continuering van de uithuisplaatsing noodzakelijk – indicatiebesluit strekkende tot uithuisplaatsing.
- 1.4. Als de rechter een voorlopige ondertoezichtstelling heeft uitgesproken, informeert de Raad cliënten over de betekenis van deze maatregel en de verdere (juridische) procedure.
- 1.5. Gedurende de voorlopige ondertoezichtstelling richt de Raad zich op zijn onderzoekstaak en houdt BJZ zich bezig met de uitvoering van de maatregel.

2. *Nadere regeling van de samenwerking tussen BJZ en Raad ingeval de rechter een (voorlopige) ondertoezichtstelling heeft uitgesproken*

- 2.1. BJZ en de Raad maken per provincie (regio) nadere afspraken over de wijze waarop na het uitspreken van een ondertoezichtstelling de overdracht plaatsvindt tussen de betrokken raadsonderzoeker en (medewerker van) BJZ.
- 2.2. BJZ en de Raad maken – rekening houdend met de formele verdeling van taken en bevoegdheden – per provincie (regio) nadere afspraken over de taakverdeling en de wijze van afstemming tussen de betrokken raadsonderzoeker en (de betrokken medewerker van) BJZ bij een voorlopige ondertoezichtstelling.
- 2.3. Punt 2 onder e van onderdeel C (nadere afspraken over afstemming in publiciteitsgevoelige casuïstiek) is van overeenkomstige toepassing.

F. RAAD VERZOEKT GELIJKTIJDIG MET OTS EEN MACHTIGING TOT UITHUISPLAATSING

1. *Criteria op grond waarvan de Raad aan BJZ om een indicatiebesluit strekkende tot een uithuisplaatsing vraagt*

De Raad vraagt BJZ om een indicatiebesluit strekkende tot uithuisplaatsing, indien:

- a. er naar zijn oordeel een wettelijke grond voor uithuisplaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling aanwezig is (dat wil zeggen, dat de uithuisplaatsing in het kader van de

- ondertoezichtstelling noodzakelijk is in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige of tot onderzoek van diens geestelijke of lichamelijke gesteldheid) en
- b. *de Raad deze uithuisplaatsing wil bespoedigen ter bevordering van de ontwikkeling van de minderjarige* en daarom voornemens is om - gelijktijdig met het verzoek om een ondertoezichtstelling - aan de rechter ook een machtiging tot uithuisplaatsing te vragen.

2. *Eisen ten aanzien van de samenwerking tussen BJZ en Raad rond het indicatiebesluit strekkende tot een uithuisplaatsing in het kader van een OTS (procedure).*

- 2.1. Indien BJZ beoogt, dat de Raad gelijktijdig met het verzoek om een ondertoezichtstelling aan de rechter een machtiging tot uithuisplaatsing vraagt, zorgt zij ervoor dat de Raad tijdig over een geldig daartoe strekkend indicatiebesluit beschikt. BJZ zendt het indicatiebesluit mee met haar verzoek aan de Raad om een onderzoek in te stellen of zendt het naderhand toe. In dat laatste geval informeert BJZ de Raad wanneer zij bezig is een indicatiebesluit strekkende tot uithuisplaatsing voor te bereiden.
- 2.2. Als BJZ niet zélf het initiatief neemt om tot een indicatiebesluit strekkende tot uithuisplaatsing te komen, vraagt de Raad aan BJZ om zo'n indicatiebesluit *voordat* bij de rechter een verzoek om een machtiging tot uithuisplaatsing wordt ingediend. In dit geval informeert de Raad de ouders dat zij dit verzoek aan BJZ hebben gedaan.
- 2.3. De Raad voorziet BJZ daarbij op gestandaardiseerde wijze van de benodigde informatie.
- 2.4. Tevens informeert de Raad BJZ over de mening van cliënten (belanghebbenden) met betrekking tot uithuisplaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling.
- 2.5. BJZ neemt binnen vijf werkdagen na de ontvangst van het verzoek van de Raad een beslissing inzake het al dan niet nemen van een indicatiebesluit. Zo nodig kan deze termijn in overleg tussen stichting en Raad met uiterlijk vijf werkdagen worden verlengd.
- 2.6. Als BJZ heeft besloten om een indicatiebesluit te nemen, zorgt zij ervoor dat dit zo snel mogelijk tot stand komt en per ommegaande naar de Raad wordt gezonden.
- 2.7. Wanneer BJZ om redenen van procedurele of inhoudelijke aard afziet van het nemen van een indicatiebesluit dan deelt BJZ haar beslissing ook per ommegaande aan de Raad mede, onder opgaaf van redenen.
- 2.8. Wanneer BJZ om inhoudelijke redenen heeft besloten om af te zien van het nemen van een indicatiebesluit en de Raad (vooralsnog) wenst vast te houden aan zijn voornemen om aan de rechter een machtiging tot uithuisplaatsing te vragen, bezien Raad en BJZ in onderling overleg of er toch nog mogelijkheden zijn om samen tot een eensluidend oordeel te komen.
- 2.9. Nadat BJZ een indicatiebesluit heeft afgegeven, **of** nadat zij de Raad te kennen heeft gegeven af te zien van het nemen van een indicatiebesluit en – bij het ontbreken van inhoudelijke overeenstemming – nader overleg tussen Raad en BJZ ook niet tot overeenstemming heeft geleid, kan de Raad de rechter om een machtiging tot uithuisplaatsing vragen.
- 2.10. Ingeval de Raad bij zijn verzoek aan de rechter geen indicatiebesluit van BJZ kan overleggen, vermeldt de Raad in het verzoek wat voor BJZ de redenen zijn geweest om af te zien van het nemen van een indicatiebesluit. De Raad vermeldt tevens voor welke verblijfplaats de machtiging wordt gevraagd.

G. SAMENWERKING RAAD EN BUREAU JEUGDZORG TEN AANZIEN VAN DE GESLOTEN JEUGDZORG

1. **Taakverdeling Raad en BJZ bij verzoek voorlopige machtiging gesloten jeugdzorg in het kader van een VOTS**

- 1.1 BJZ levert zowel de verklaring als de instemming van de gedragswetenschapper.
- 1.2 In geval de Raad over de meest actuele informatie beschikt en/of BJZ nog helemaal geen bemoeienis met het gezin/kind heeft gehad, levert de Raad de verklaring en/of instemming.
- 1.3 Indien beide organisaties inhoudelijke bemoeienis hebben gehad, wordt na onderling overleg de verklaring en de instemming geleverd door de organisatie die over de meeste (actuele) informatie over gezin en jongere beschikt.
- 1.4 Als BJZ en de Raad inhoudelijk van mening verschillen over de noodzaak van een machtiging gesloten jeugdzorg, levert de Raad de verklaring en de instemming.
- 1.5 Het verdient de voorkeur dat de verklaring en instemming door dezelfde organisatie worden afgegeven.

H. WERKAFSPRAKEN TEN AANZIEN VAN DE UITVOERING TOETSENDE TAAK

1. **Eisen ten aanzien van de samenwerking tussen BJZ en Raad over de uitvoering van de toetsende taak**

- 1.1 BJZ verzoekt de Raad een toets uit te voeren op de beslissing tot niet verlenging ondertoezichtstelling, niet verlenging uithuisplaatsing en/of tussentijdse beëindiging uithuisplaatsing. De Raad toetst of er ook naar het oordeel van de Raad geen gronden meer bestaan voor (verlenging van) de ondertoezichtstelling en/of machtiging uithuisplaatsing. De veiligheid en het ontwikkelperspectief van het kind staan hierbij centraal.
- 1.2 De Raad informeert de ouders, minderjarigen en belanghebbenden reeds tijdens het raadsonderzoek naar de noodzaak van een maatregel over de toetsende taak van de Raad.

2. **Eisen ten aanzien van de door BJZ te hanteren termijnen**

- 2.1 Bij een voornemen tot niet-verlenging van de ondertoezichtstelling stelt BJZ de Raad 10 weken voor het verstrijken van de ondertoezichtstellingstermijn op de hoogte.
- 2.2 Bij een voornemen tot terugplaatsing stelt BJZ de Raad op de hoogte daags na het nemen van de kernbeslissing terugplaatsing. Indien het een beslissing betreft om geen verlenging van de machtiging uithuisplaatsing te vragen, meldt BJZ dit bij voorkeur 10 weken voor het verstrijken van de machtiging uithuisplaatsing.
- 2.3 Met het feitelijk terugplaatsen wordt gewacht tot de Raad schriftelijk heeft laten weten akkoord te gaan met niet verlenging of – indien de Raad een onderzoek instelt en rekwestreert – tot de kinderrechter een uitspraak heeft gedaan.
- 2.4 Indien de plaatsing feitelijk eindigt zonder voorafgaand besluit ('crisisituaties') wordt de Raad zo snel mogelijk in kennis gesteld, uiterlijk binnen twee weken na de beëindiging van de plaatsing.
- 2.5 Hangende de toetsing door de Raad, draagt BJZ zorg voor de verlenging van de ondertoezichtstelling en/of machtiging uithuisplaatsing.

3. **Eisen ten aanzien van de door de Raad te hanteren termijnen**

- 3.1 De Raad bericht, uiterlijk 1 week na ontvangst van de mededeling, schriftelijk aan BJZ of er al dan niet een onderzoek wordt ingesteld
- 3.2 Als er een onderzoek wordt ingesteld, wordt dit in beginsel binnen 3 weken afgerond.

4. **Eisen ten aanzien van de inhoud van de mededeling van BJZ**

- 4.1 BJJ stuurt de Raad documenten waaruit duidelijk wordt hoe de veiligheidstoets heeft plaatsgevonden, welke afwegingen en beoordelingen zijn gemaakt ten aanzien van de gekozen oplossingen voor de eerder geconstateerde onveiligheid. Het beslismulier dat hiervoor in november 2008 is ontworpen, kan hiervoor gebruikt worden of als voorbeeld dienen. Regionaal geeft elk Bureau Jeugdzorg of Landelijk Werkende Instelling aan de raadslocatie aan op welke wijze zij de benodigde informatie aanleveren. Ook ontvangt de Raad de ingevulde Deltaveiligheidslijst of een ander ingevuld risicotaxatieformulier. Daarnaast stuurt BJJ bij een voorgenomen thuisplaatsing, het laatste plan van aanpak naar de Raad en bij een beëindiging van de ondertoezichtstelling de evaluatie van de rapportage (afsluitrapportage).
- 4.2 Indien aanwezig stuurt BJJ overige nuttige informatie betreffende het verloop van de hulp mee zoals bijvoorbeeld het indicatiebesluit, rapportage van de zorgaanbieder, (recent) diagnostisch materiaal.
- 4.3 Is de melding compleet, dan bericht de Raad aan BJJ binnen een week of de Raad akkoord gaat met het voorgenomen besluit van BJJ. Als de Raad van mening is dat bovenstaande informatie onvoldoende is, dan verzoekt de Raad zo spoedig mogelijk, maar in ieder geval binnen de reactietermijn van een week, waarbinnen de beslissing op een complete melding zou hebben moeten vallen, BJJ de aanvullende informatie aan te leveren. BJJ wordt gevraagd binnen max. 5 werkdagen te reageren en de melding alsnog compleet te maken.
- 4.4 Als de gevraagde informatie achterwege blijft, start de Raad zelf een onderzoek – uiterlijk op werkdag 10 na datum van binnenkomst melding.

5. Eisen ten aanzien van aanlevering van alle mededelingen door BJJ

- 5.1 BJJ is verantwoordelijk voor het tijdig aanleveren van alle mededelingen niet verlenging ondertoezichtstelling met uithuisplaatsing en tussentijdse beëindiging uithuisplaatsing; BJJ heeft daarin een meld- en brengplicht.
- 5.2 BJJ zal ter controle hierop maandelijks aan alle locaties van de Raad een overzicht verschaffen van beëindigde ondertoezichtstelling/uithuisplaatsingen. Beëindigingen vanwege het bereiken van de meerderjarigheid worden niet meegenomen evenals beëindigingen door rechtelijke tussenkomst.

6. Eisen ten aanzien de toetsing door de Raad

- 6.1 De Raad doet de toetsing in beginsel op de stukken af, tenzij de informatie aanwijzingen bevat dat er nog steeds gronden voor de ondertoezichtstelling of uithuisplaatsing zijn.
- 6.2 De Raad toetst alle mededelingen van BJJ, ook de mededelingen die te laat zijn.
- 6.3 De Raad treedt in overleg met BJJ als de Raad op basis van de beschikbare informatie van mening is dat er een rekest tot verlenging van de ondertoezichtstelling en/of rekest (tot verlenging van de duur van de) machtiging uithuisplaatsing moet worden overwogen.
- 6.4 Wanneer het overleg niet tot overeenstemming leidt, stelt de Raad een onderzoek in en legt de zaak, indien nodig, aan de kinderrechter voor.
- 6.5 De Raad verricht de toetsing aan de hand van een beoordelingsformulier. Hiermee wordt nagegaan of de benodigde stukken door BJJ toegestuurd zijn en of deze voldoende inhoudelijke informatie bevat.
- 6.6 In de toetsing bij de beëindiging van de ondertoezichtstelling wordt de afweging gemaakt of de gronden niet langer aanwezig zijn, de doelen zijn behaald de veiligheid van het kind gewaarborgd is en of in de noodzakelijke hulpverlening wordt voorzien.
- 6.7 In de toetsing of terugplaatsing wordt getoetst of de veiligheid van het kind in brede zin gewaarborgd is en of de nog in te zetten hulpverlening naar verwachting deze veiligheid zal bevorderen en waarborgen.
- 6.8 De Raad legt de weging vast in de beoordelingsformulieren en stuurt een kopie aan BJJ.
- 6.9 De Raad geeft in de brief aan BJJ gemotiveerd aan hoe de Raad tot zijn instemming is gekomen of waarom tot een onderzoek werd besloten.

BIJLAGE MET AANDACHTSPUNTEN

A. VERZOEKEN VAN BJZ AAN DE RAAD OM EEN ONDERZOEK IN TE STELLEN

- **Consultatie**

Alvorens BJZ besluit de Raad voor de Kinderbescherming om een onderzoek te vragen kan er behoefte bestaan om de Raad te consulteren over de vraag of in kwestie al (verzoek tot onderzoek naar) een maatregel van kinderscherming overwogen moet worden. BJZ en de Raad kunnen met elkaar afspreken wanneer en op welke wijze de Raad voor consultatie beschikbaar is.

- **Casusoverleg**

Het Casusoverleg komt minimaal 1x per week bijeen. De vormgeving van het COB is in de kern overal hetzelfde; een voorzitter, secretaris en enkele deelnemers. Het casusoverleg dient te worden voorgezeten door een voorzitter van Raad of BJZ, niet zijnde een van de leden, die op neutrale wijze de besluitvorming in het casusoverleg door BJZ respectievelijk de Raad ondersteunt.

- **Contacten met een Landelijkwerkende Instelling voor jeugdzorg (LWI)**

BJZ neemt, na het nemen van het spoorbesluit, contact op met een LWI als een LWI reeds betrokken is in het gezin of bij cliënt, of als duidelijk is dat het een cliënt van een LWI zal gaan worden. De betreffende LWI wordt uitgenodigd voor het COB.

Als tijdens het COB pas blijkt dat het een zaak voor een LWI zal gaan worden, dan wordt tijdens het COB besloten wie hierover contact op gaat nemen met betreffende LWI.

- **Nadere procedureafspraken rond crisissituaties (punt 3)**

In de procedureafspraken met betrekking tot crisissituaties gaat het om kwesties als: wie benadert wie waarover? bereikbaarheid binnen en buiten kantooruren (regeling van de 7 x 24 uur bereikbaarheid voor crisissituaties); wie is verantwoordelijk voor wat?

- **Gezamenlijk gesprek met cliënten (punt 4)**

Op initiatief van BJZ kunnen Raad en BJZ er incidenteel voor kiezen om cliënten in een gezamenlijk gesprek te informeren waarom BJZ de Raad om een onderzoek heeft gevraagd.

E. RAAD VERZOEKT (NA ONDERZOEK) OM KINDERBESCHERMINGSMAATREGEL

- **Geen indicatiebesluit nodig als Raad om vots vraagt**

Volgens het artikel 261 lid 3 van Boek I van het BW heeft de Raad ten tijde van zijn verzoek aan de rechter om BJZ te machtigen tot uithuisplaatsing in het kader van een voorlopige ondertoezichtstelling, niet een daartoe strekkend indicatiebesluit van BJZ over te leggen. Nadat de voorlopige ondertoezichtstelling door de rechter is uitgesproken, dient er wel – zo volgt uit genoemd wetsartikel – alsnog een indicatiebesluit te komen. Het ligt voor de hand, dat BJZ in haar rol van uitvoerder van de maatregel zelf het initiatief neemt tot het nemen van zo een besluit. Zowel om hulpverleningsinhoudelijke als proceseconomische redenen verdient het dringend aanbeveling, dat de rechter zoveel mogelijk gebruik maakt van zijn bevoegdheid om te bepalen dat de machtiging tot uithuisplaatsing van kracht blijft indien het indicatiebesluit tot uithuisplaatsing strekt. Dit vormt een aandachtspunt voor de Raad in zijn verzoek aan de rechter om een machtiging tot uithuisplaatsing te verlenen.

- **Horen van belanghebbenden binnen termijn van 14 dagen**

Ingeval van een voorlopige ondertoezichtstelling kan de beschikking zonder voorafgaand verhoor worden gegeven. Het moet dan wel een situatie betreffen waarin het verhoor niet kan worden afgewacht zonder onmiddellijk en ernstig gevaar voor de minderjarige. Als belanghebbenden niet binnen termijn van 14 dagen in gelegenheid worden gesteld om hun mening kenbaar te maken, verliest de beschikking haar kracht na verloop van genoemde termijn (800 lid 3 Rv). Zo mogelijk zorgt BJZ ervoor dat het indicatiebesluit is genomen op het moment dat de wettelijk vertegenwoordiger wordt gehoord.

- **Nadere samenwerkingsafspraken**

BJZ en Raad maken op provinciaal (regionaal) niveau nadere afspraken omtrent de overdracht tussen de betrokken raadsonderzoeker en (medewerker van) BJZ en tevens over de wijze waarop de samenwerking rond de voorlopige ondertoezichtstelling vorm krijgt. Daarbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het zoeken van een geschikte plek, het wegbrengen van de kinderen en de wijze waarop raadsonderzoeker en voorlopig gezinsvoogd elkaar op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen.

- **Afstemming in publiciteitsgevoelige casuïstiek**

BJZ en Raad maken niet alleen afspraken met elkaar over afstemming in publiciteitsgevoelige casuïstiek voor de periode dat zij *gelijktijdig* bemoeienis hebben met de betrokken cliënten, maar ook voor de periode daarna.

F. RAAD VERZOEKT GELIJKTIJDIG MET OTS EEN MACHTIGING TOT UITHUISPLAATSING

- ***Uithuisplaatsing in het kader van een voorlopige ondertoezichtstelling***

Onderdeel F heeft géén betrekking op uithuisplaatsing in het kader van een voorlopige ondertoezichtstelling. Zie hiertoe onderdeel E.

- ***Gebruikmaking wettelijke bevoegdheid Raad om machtiging uithuisplaatsing te vragen***

De Raad laat de beoordeling of in het kader van de ondertoezichtstelling eventueel een uithuisplaatsing nodig is in principe over aan BJZ in haar functie van *uitvoerder* van de maatregel, tenzij aan de criteria van onderdeel F onder punt 1 is voldaan.

De Raad kan *op aangeven van BJZ (toegang)* gebruik maken van zijn wettelijke bevoegdheid om de rechter te verzoeken BJZ te machtigen tot uithuisplaatsing (zie het volgende aandachtspunt), of *op eigen initiatief* (als de Raad tijdens zijn onderzoek zélf tot de conclusie komt dat een uithuisplaatsing in een gedwongen kader aangewezen is).

De gebruikmaking van deze bevoegdheid is altijd gebonden aan de criteria vermeld in onderdeel F, punt 1 onder a en b. Het betreft dezelfde criteria als voor het vragen van een indicatiebesluit aan BJZ, omdat de Raad wettelijk gehouden is om éérst een indicatiebesluit aan BJZ te vragen alvorens gebruik te maken van zijn bevoegdheid om de rechter om een machtiging te vragen (dit volgt uit het art. 261 van Boek I van het BW).

De criteria onder a en b zijn *cumulatief* bedoeld. Dit betekent, dat de Raad in de eerste plaats moet vaststellen dat er in casu een in de wet genoemde grond aanwezig is voor een uithuisplaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling.

Daarnaast is voor de Raad het criterium om zélf de machtiging te vragen - gelijktijdig met de indiening van het rekest tot ondertoezichtstelling - gelegen in *bespoediging van het hulpverleningsproces, ter bevordering van de ontwikkeling van de minderjarige*. Het gaat daarbij met name om situaties, waarin de Raad van uithuisplaatsing een nuttig effect verwacht voor de ontwikkeling van de jeugdige en daarom geen tijd verloren wil laten gaan. Zo kan worden bereikt dat de minderjarige op een vroeger tijdstip uit huis wordt geplaatst dan wanneer eerst het optreden van de gezinsvoogd moet worden afgewacht.

- ***Uithuisplaatsing op initiatief van BJZ (toegang)***

Het ligt primair op de weg van BJZ (toegang) om een noodzakelijke uithuisplaatsing op vrijwillige basis te realiseren. Dat geldt ook voor het geval er reeds een raadsonderzoek loopt en cliënten in die periode voortzetting van de hulpverlening door BJZ accepteren.

Wanneer het BJZ echter níét lukt om een uithuisplaatsing op vrijwillige basis te realiseren en zij deze toch noodzakelijk vindt in het belang van de verzorging en opvoeding van de minderjarige of tot het verrichten van specialistisch onderzoek, kan zij de Raad vragen om bij de rechter tevens om een machtiging tot uithuisplaatsing te verzoeken. In dat geval zorgt BJZ ervoor dat de Raad tijdig over een geldig indicatiebesluit beschikt (zie onder punt 2.1): BJZ kan het indicatiebesluit meesturen met haar verzoek aan de Raad om een onderzoek in te stellen. Is dat niet mogelijk of op dat moment nog niet aan de orde, kan BJZ het indicatiebesluit - in overleg met de Raad - later alsnog opsturen.

Ter wille van een goede afstemming spreekt het eigenlijk voor zich dat BJZ de Raad informeert als zij nog geen indicatiebesluit strekkende tot uithuisplaatsing kan overleggen, maar wel met de voorbereiding hiervan bezig is.

Komt uithuisplaatsing pas later in het hulpverleningstraject aan de orde (als het raadsonderzoek al loopt) dan informeert BJZ de Raad, zodra zij voornemens is een daartoe strekkend indicatiebesluit voor te bereiden.

- **Horen van cliënten bij totstandkoming indicatiebesluit**
 Bij de totstandkoming van een indicatiebesluit is BJZ gebonden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur: BJZ moet rekening houden met de zorgvuldigheidseisen die voortvloeien uit de Algemene Wet Bestuursrecht, zoals met betrekking tot het horen van cliënten (belanghebbenden).
 Om pragmatische redenen (met name doorlooptijden) is als *uitgangspunt* gekozen, dat BJZ genoegen neemt met een verklaring van de Raad indien daaruit duidelijk blijkt, dat cliënten instemmen met de uithuisplaatsing, zie onder punt 2.4.
 Het verdient aanbeveling om hiervoor een speciaal *format* te gebruiken.
 Indien BJZ geen genoegen kan nemen met de verklaring van de Raad, ziet zij af van het nemen van een indicatiebesluit ("om procedurele redenen"). BJZ kan natuurlijk ook besluiten om eerst zélf de cliënten te horen alvorens een beslissing te nemen, maar zal daarbij wel rekening moeten houden met de termijn van vijf werkdagen, zie onder punt 2.5.
- **Informeren van cliënten door Raad**
 Het verdient aanbeveling, dat de Raad cliënten voldoende voorlicht over hun (rechts)positie in dezen, zoals door het uitreiken van een folder. Daarbij wordt ook vermeld, dat de Raad de rechter om een uithuisplaatsing kan vragen *zonder* indicatiebesluit van BJZ en – indien de rechter dit verzoek toewijst – BJZ deze machtiging behoort uit te voeren.
- **Termijn voor het nemen van een indicatiebesluit door BJZ (punt 2.5.)**
 Ingeval BJZ door eigen betrokkenheid reeds bekend is met de situatie van cliënten mag in het algemeen worden aangenomen, dat BJZ relatief snel tot een beslissing kan komen, wanneer de Raad BJZ verzoekt om een indicatiebesluit te nemen strekkende tot uithuisplaatsing in het kader van een ondertoezichtstelling.
 Daarnaast voorziet de Raad BJZ nog van relevante informatie, zie onder punt 2.3.
 Is de termijn van vijf werkdagen desalniettemin te kort dan kunnen Raad en stichting in onderling overleg bepalen, dat de termijn wordt verlengd met maximaal vijf werkdagen. Als BJZ dan nog niet heeft besloten om een indicatiebesluit af te geven, zal de Raad aan de rechter om een machtiging tot uithuisplaatsing vragen. Op basis van het artikel 261 lid 4 van Boek I van het BW kan de Raad dit doen zonder overlegging van een indicatiebesluit.
- **Overleg tussen BJZ en Raad met wederzijdse inspanningsverplichting (punt 2.8.)**
 Als de rechter op verzoek van de Raad aan BJZ een machtiging tot uithuisplaatsing verleent, is BJZ wettelijk verplicht om deze ten uitvoer te leggen, ook als BJZ eerder *om inhoudelijke redenen* niét het indicatiebesluit heeft genomen waar de Raad om had gevraagd (m.a.w. als BJZ het niet eens was met de Raad).
 Uit een oogpunt van werkbaarheid is het zaak dat, als BJZ en Raad van mening verschillen over de noodzaak tot uithuisplaatsing (met name als de Raad uithuisplaatsing nodig vindt en BJZ (nog) niet), zij zich tijdig met elkaar verstaan en zich *gezamenlijk inspannen* om door middel van overleg tot overeenstemming te komen.
 Overigens is overleg tussen BJZ en Raad verplicht op basis van artikel 11 lid 2 van het Besluit kwaliteit en werkwijze BJZ en samenwerking van BJZ met de Raad.
 De Raad zal wel zijn verantwoordelijkheid nemen als dit overleg niet tot de gewenste overeenstemming leidt (zie het volgende aandachtspunt en onderdeel F onder punt 2.9)
- **Procedurele vereisten voor gebruikmaking van wettelijke bevoegdheid Raad om machtiging uithuisplaatsing te vragen (punt 2.9):**
 De Raad maakt pas gebruik van zijn wettelijke bevoegdheid om zélf de machtiging te vragen:
 - a. nadat de Raad aan BJZ om een indicatiebesluit heeft gevraagd én
 - b. BJZ dit verzoek toegewezen *of*
 - c. BJZ dit verzoek heeft afgewezen, om procedurele of inhoudelijk redenen, én
 - d. indien het een afwijzing om inhoudelijke redenen betreft, nader overleg tussen stichting en Raad niet tot overeenstemming heeft geleid én
 - e. de Raad desalniettemin meent te moeten vasthouden aan zijn voorgenomen besluit om *gelijktijdig* met het verzoek tot een ondertoezichtstelling ook om een machtiging tot uithuisplaatsing te vragen.

III SAMENWERKING BJZ – RAAD rond JEUGDRECLASSERING

Kwaliteitseisen m.b.t. de wijze van samenwerking bij toezicht door de Raad op de uitvoering van jeugdreclassering en bij het gebruik van de wettelijke aanwijzingsbevoegdheid

A. TOEZICHT VAN DE RAAD OP DE UITVOERING VAN JEUGDRECLASSERING
--

1. Wijze van toezicht houden door de Raad

- 1.1. De Raad voor de Kinderbescherming houdt toezicht op de jeugdreclasseringswerkzaamheden van BJZ. De Raad oefent toezicht uit door middel van *toetsing en overleg*.
- 1.2. De toetsing vindt plaats aan de hand van de navolgende documenten van BJZ.
 - = Het plan van aanpak
 - = tussenrapportages (voorlichtingsrapporten ten behoeve van zitting, halfjaarlijkse evaluaties)
 - = de eindrapportage³.
- 1.3. Bovengenoemde documenten moeten in ieder geval voldoen aan de kwaliteitseisen die uit wet en regelgeving voortvloeien. Daarnaast kunnen Raad en BJZ regionaal – in het algemeen of per casus – aanvullende afspraken maken met betrekking tot de inhoud van genoemde rapportages.

2. Toetsingscriteria

- 2.1. Met betrekking tot het *plan van aanpak* hanteert de Raad als toetsingscriterium, of BJZ de door de Raad gesignaleerde problematiek in het plan van aanpak vertaald heeft in toetsbare doelen voor de hulpverlening.
- 2.2. De Raad let er daarbij op, dat
 - a) alle relevante actuele informatie betrokken is bij de opstelling van het plan, inclusief de informatie van de Raad en eventuele andere ketenpartners
 - b) de uitkomsten van eerdere activiteiten meegenomen zijn in het komende traject, als de jeugdige een voorgeschiedenis heeft in de jeugdstrafrechtsketen.
- 2.3. Met betrekking tot de tussen- en eindrapportage hanteert de Raad als toetsingscriterium hoe ver BJZ is met het realiseren van de in het plan van aanpak genoemde doelen respectievelijk of alle in het plan van aanpak genoemde doelen zijn gerealiseerd.
- 2.4. De Raad let er daarbij op, of
 - a) uit feiten en omstandigheden blijkt, dat de doelen zijn gehaald
 - b) de vermelde feiten en omstandigheden een verklaring inhouden waarom een of meer doelen niet zijn of eventueel niet zullen worden gehaald.
- 2.5. Tevens beoordeelt de Raad of het preadvies – indien van toepassing – logischerwijze voortvloeit uit de resultaten van het begeleidingstraject, zoals beschreven in de eindrapportage.
- 2.6. Voorts let de Raad er op, of het plan van aanpak respectievelijk de (tussen)rapportage op tijd wordt aangeleverd door BJZ.

3. Overleg tussen Raad en BJZ

- 3.1. Het toezicht omvat ook overleg tussen Raad en stichting, ingeval de Raad na kennisneming van het plan van aanpak, respectievelijk de tussen- of eindrapportage hierover vragen en/of

³ Sommige eindrapportages kunnen ook een preadvies bevatten.

opmerkingen heeft.

- 3.2. Bij verschil van inzicht spannen Raad en stichting zich gezamenlijk in om door middel van overleg tot overeenstemming te komen.

4. Nadere regeling van de samenwerking tussen BJZ en de Raad

BJZ en de Raad maken per provincie (regio) nadere afspraken over de inrichting van het overleg bedoeld onder punt 3.

B. GEBRUIK AANWIJZINGSBEVOEGDHEID DOOR RAAD

1. Inhoudelijk criterium voor het gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid

De Raad kan alleen gebruik maken van zijn aanwijzingsbevoegdheid indien de Raad zwaarwegende redenen heeft om aan te nemen dat het standpunt dat BJZ inneemt ten aanzien van de doelrealisatie, ten koste gaat van de effectiviteit van de interventie en/of ten nadele strekt van de betrokken jeugdige.

2. Voorwaarden voor het gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid

Het gebruik van de wettelijke aanwijzingsbevoegdheid door de Raad is voorts gebonden aan de volgende voorwaarden.

- a) De aanwijzingsbevoegdheid vindt alleen toepassing in een individuele zaak.
- b) Van de aanwijzingsbevoegdheid kan alleen gebruik worden gemaakt in aansluiting op een toetsingsmoment.
- c) Voorafgaand heeft overleg tussen Raad en BJZ plaatsgevonden, maar dat heeft níét tot overeenstemming geleid; evenmin wenst de één zich neer te leggen bij het standpunt van de ander.
- d) Er staan de Raad op dat moment in redelijkheid geen andere middelen ter beschikking om het gewenste doel te bereiken dan door gebruikmaking van zijn aanwijzingsbevoegdheid.
- e) De aanwijzing is gericht op bijstelling door BJZ van het proces dat moet leiden tot het gewenste doel.

3. Het geven van een aanwijzing

- 3.1. Een aanwijzing kan alleen worden gegeven door een lijnverantwoordelijke van de Raad. Ze is gericht aan een lijnverantwoordelijke van BJZ.
- 3.2. Een aanwijzing wordt altijd schriftelijk gegeven.

4. Gevolgen van de aanwijzing

- 4.1. BJZ informeert de Raad schriftelijk over de gevolgen die zij aan de aanwijzing verbindt.
- 4.2. Het geven van een aanwijzing aan BJZ wordt door de Raad altijd geregistreerd.
- 4.3. De Raad doet jaarlijks melding aan de provincie van het aantal aanwijzingen dat is gegeven alsmede van de wijze waarop BJZ met die aanwijzingen is omgegaan.

AANDACHTSPUNTEN JEUGDRECLASSERING

ALGEMEEN

- **Verhouding tot bestaande protocol en convenant**
Ten aanzien van de jeugdreclassering zijn reeds verschillende samenwerkingsafspraken landelijk uniform op schrift gesteld, namelijk in het *Afstemmingsprotocol jeugdreclassering* (1997) en in het *Landelijk covenant nazorg* (2000).
Hetgeen in onderhavig document is vastgelegd heeft expliciet betrekking op de toezichthoudende taak van de Raad en de aanwijzingsbevoegdheid ten aanzien van de jeugdreclassering. Dit komt (vooral nog) *niet* in de plaats van het eerdergenoemde *Afstemmingsprotocol* respectievelijk het *Convenant over de nazorg*. Deze beide laatste documenten blijven dan ook tot nader order⁴ als zelfstandige documenten bestaan, mede vanwege de specifieke functie die ze vervullen.
- **Inbedding in werkproces casusregie**
De toezichthoudende taak van de Raad ten aanzien van de jeugdreclassering inclusief de aanwijzingsbevoegdheid op basis van het gewijzigd art. 77hh WvSr. rekent de Raad tot het werkproces casusregie. Naast de genoemde toetsingsmomenten kent het werkproces casusregie ook nog de nodige *overlegmomenten* tussen de medewerker van BJZ die met de uitvoering van jeugdreclasseringactiviteiten is belast en de casusregisseur van de Raad.

A. TOEZICHT VAN DE RAAD OP DE UITVOERING VAN JEUGDRECLASSERING

- **Termijnen** (punt 2.6.)
Toezending van stukken aan de Raad gebeurt binnen de daarvoor afgesproken termijn⁵.
Als de Raad na kennisneming van het plan van aanpak, respectievelijk de tussen- of eindrapportage hierover vragen en/of opmerkingen heeft, maakt de Raad deze zo spoedig mogelijk kenbaar aan BJZ.
- **Overleg bij structurele problemen**
Indien zich naar het oordeel van de Raad *structureel* problemen voordoen (bijvoorbeeld omdat de afgesproken termijnen bijna nooit worden gehaald of omdat de rapportage bijna altijd onvolledig is) wordt dit als een *managementprobleem* opgepakt. Dit betekent, dat de lijnverantwoordelijke van de Raad het probleem aankaart bij de lijnverantwoordelijke (voor de jeugdreclassering) van BJZ.
De Raad kan het probleem bij de provincie onder de aandacht brengen. De provincie draagt immers de verantwoordelijkheid voor het 'Bureau 'Jeugdzorg'.
- **Inschakeling ketenoverleg bij conflicterende standpunten** (n.a.v. punt 3)
Wanneer Raad en stichting elkaar niet nader kunnen komen, kunnen zij overwegen om hun meningsverschil voor te leggen aan het ketenoverleg, ingeval de opdracht tot begeleiding door de jeugdreclassering afkomstig was van het OM of de rechter.

B. GEBRUIK AANWIJZINGSBEVOEGDHEID DOOR RAAD

- **Gebruik aanwijzingsbevoegdheid**
De aanwijzingsbevoegdheid vormt het sluitstuk van de toezichthoudende taak. Het gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid betekent immers, dat de Raad aan BJZ een *opdracht* geeft. Het kan worden gezien als een *middel* om het door de Raad gewenste *resultaat* te bereiken. Het geven van een opdracht aan BJZ is dan ook alleen zinvol als bijsturing nodig is teneinde tot doelrealisatie te komen.
- **Gebruik aanwijzingsbevoegdheid, voorwaarde 2d**

⁴ Wel is een evaluatie voorgenomen die mogelijk tot aanpassingen zal leiden.

⁵ Zie onder vorige punt (verhouding tot bestaande protocol en convenant).

Wanneer de Raad het niet eens is met het preadvies van BJZ, kan de Raad dit preadvies overrulen door zelf een ander advies uit te brengen. Met zijn adviesbevoegdheid heeft de Raad een middel in handen om bij te sturen teneinde toch het gewenste doel te bereiken. Gebruik van de aanwijzingsbevoegdheid is daarom in deze situatie niet opportuun.

- ***Bevoegdheid tot het geven van een aanwijzing*** (punt 3.1.)

Gezien de zwaarte van het middel is de bevoegdheid om een aanwijzing te geven expliciet belegd bij een lijnmanager. Hetzelfde argument geldt wat betreft de geadresseerde: een lijnmanager van BJZ. Het verdient aanbeveling op regionaal niveau nadere afspraken te maken welke functionarissen met deze bevoegdheid worden belast.

- ***Intrekking van de opdracht***

In het uiterste geval, wanneer er sprake is van een vertrouwenscrisis, kan de Raad overwegen de opdracht aan de betrokken stichting in te trekken. De Raad heeft daarbij de vraag te beantwoorden wat een dergelijke stap in concreto voor de betrokken jeugdige betekent. Betreft het een maatregel van Hulp & Steun dan zal de Raad zich met het Openbaar Ministerie moeten verstaan die immers wettelijk belast is met het toezicht op de naleving van de voorwaarden (eventueel met het oog op het vorderen van vonniswijziging als de opdracht is verstrekt aan een bepaald BJZ).

Bijlage

Model “Verzoek tot Raadsonderzoek”

- 1) Datum verzoek
- 2) Contactpersoon bij BJZ, adresgegevens, telefoonnummers, kenmerk/dossiernummer
- 3) Kindgegevens: per gemeld kind
 - = de voor- en achternaam
 - = geslacht
 - = geboortedatum en -plaats
 - = nationaliteit
 - = verblijfadres/leefsituatie
 - = bij wie berust het gezag?
- 4) Gegevens over de (wettelijke) ouders
 - = de voor- en achternaam van respectievelijk vader en moeder
 - = hun geboortedatum en -plaats
 - = hun nationaliteit
 - = hun adresgegevens
 - = voor zover van toepassing: datum huwelijk/start samenwonen respectievelijk datum scheiding/beëindiging samenwonen
- 5) Eventuele andere (niet gemelde) kinderen in het gezin (aantal en leeftijd)
Eventuele andere gezinsleden of inwonenden (naam, geboortedatum, relatie tot kind of ouders)
- 6) Ingeval van een zorgmelding bij BJZ/AMK:
 - = Datum van melding
 - = degene die zorgen over de jeugdige heeft gemeld bij BJZ/AMK (naam, instelling, relatie tot gezin)
 - = de zorgen van de melder
 - = geraadpleegde informatiebronnen: ouders, jeugdige, school, huisarts, hulpverlener, consultatiebureau, anders

Anders: vanaf wanneer heeft BJZ op vrijwillige basis contact met het gezin?
Wat was de aanleiding tot het contact?
- 7) Concrete zorgsignalen en (klacht)gedrag van het kind (per gemeld kind beschrijven) en bijzonderheden ten aanzien van gezondheid, school, politiecontacten e.d.
- 8) Gezinsomstandigheden/opvoedingssituatie met als aandachtspunten onder meer eventuele problemen van ouders, (psychiatrische) ziekte van ouders of andere gezinsleden, verslavingsproblemen, criminaliteit; mate van ondersteuning vanuit de omgeving; kwaliteit ouder-kind relatie.
- 9) Hulpverleningsgeschiedenis:
 - = chronologisch overzicht van de tot dan toe (ook) door andere instanties geboden hulp en hoe die hulp is verlopen c.q. door betrokkenen is ervaren
 - = indien van toepassing:
 - * door BJZ/AMK ondernomen acties n.a.v. de zorgmelding
 - * ervaren betrokkenen de gemelde zorgen zelf als een probleem en zijn zij gemotiveerd om hiervoor hulp te aanvaarden?
 - = indien van toepassing:
 - reden van stagnering van vrijwillige hulpverlening
 - = wordt eventueel lopende hulpverlening wel of niet voortgezet en waarom?
- 10) Reden voor raadsonderzoek: waarom is vrijwillige hulpverlening op dit moment niet toereikend?

- 11) Is de melding spoedeisend en zo ja, waaruit blijkt dat?
- 12) = Wanneer zijn de jeugdige (vanaf 12 jaar) en diens ouders op de hoogte gebracht van het verzoek aan de Raad om een onderzoek in te stellen?
= Reactie van de jeugdige en diens ouders op het verzoek tot een raadsonderzoek
= Ingeval de jeugdige en diens ouders (bij wijze van uitzondering) hierover niet zijn geïnformeerd, wat is dan de reden hiervan?
- 13) Belangrijke adressen van contactpersonen (voor zo ver bekend)
- 14) Tolk noodzakelijk? Zo ja: taal
- 15) Eventuele bijlagen (relevante diagnostische rapportage of hulpverleningsrapportage over de betrokken jeugdige, indien mogelijk, met toestemming van de betrokkene(n) meezenden).
- 16) Ondertekening door uitvoerend medewerker en de verantwoordelijke teamleider (handtekening, vermelding van naam en functie)